Екологична образователна програма

Разработена като част от проект „От Желязна завеса до Зелен пояс: възстановяване на екологичните мрежи в Югоизточна България" и проект „Заедно за природата"

ШВЕЙЦАРСКО-БЪЛГАРСКА
Програма за сътрудничество

Екоприключенци!

Екологична образователна програма за учители и ученици

— *Април* —

Тема на месеца:
Живот в движение - миграцията!

Тема на месеца

Здравейте, учители!

Миграцията е една реална магия, която поставя милиони птици на сериозно изпитание по два пъти в годината. Те правят това велико пътуване, за да дадат по-добър шанс за старт на живота на новото си поколение. Отиват там, където има повече храна, температурата е по-добра и е по-сигурно за малките пиленца. Миграцията е свързана с преминаване на хиляди километри, пресичане на високи планински вериги, пустини, морета и океани.

Месец април бележи масовото идване на мигриращите птици. През пролетта и лятото в България те ще прекарат времето си, за да намерят партньор, отгледат малки и им дадат всички необходими, за да ги подготвят за пътя обратно наесен. Темата ни за този месец е **„Живот в движение - миграцията"** и ще разгледаме как се придвижват животните на планетата, защо се е случвало това движение преди и продължава и сега, ще научим и за някои от най-впечатляващите миграции в света, накъде водят те и какви предизвикателства могат да се очакват по пътя.

Този месец сме планирали следните занимания:

- **В класната стая** - интересна презентация за миграцията, съпроводена с видеа, дискусия и постери. Предвидили сме една увлекателна ролева игра за децата, както и настолна игра за египетския лешояд. Маски на врабчета, по случай кампанията „Ние броим врабчетата".
- **На двора** - ще се състезаваме с хартиени самолети.
- **У дома** - ще опитваме да имитираме птичи песни и ще гледаме видеа за забележителни (и неповторими) птици от света, според звуците, които издават.
- **Празници и поводи**

    - **01.04** - Международен ден на птиците
    - **18.04** - Ние броим врабчетата
    - **24.04 -** Лазаровден
    - **25.04 -** Цветница
    - **22.04** - Международен ден на Земята

През април предстои да се проведе кампанията на БДЗП **„Ние броим врабчетата"** за десета година! Нейната основна цел е да запознае хората със заплахите, които водят до намаляването на редица широко разпространени видове птици - като врабчетата. В много големи европейски градове врабчетата са намалели драстично или дори са изчезнали напълно. Причините за това са презастрояването, водещо до липса на достатъчно

зелени площи, замърсяването на въздуха, употребата на пестициди в селското стопанство, нарастването на шума в градовете и др. Птиците са индикатор за случващото се в природата, а врабчетата, като градски птици, са показател за това, което се случва със средата, в която и ние живеем. Ако условията за живот в градовете са неблагоприятни за птиците в тях, значи вредят и на нас – хората. Повече информация можете да получите на този линк.

В материалите за месеца, ще намерите **5 маски**, за всички видове врабчета, както и женските врабчета, защото изглеждат различно. Може да отбележите деня за преброяване на врабчетата, с оцветяване на маски, както и да станете част от „Врабчебройците“ и да ни помогнете да преброим повече врабчета!

В класната стая

Презентация

20 минути / за целия клас / проектор и екран

Добре дошли в новата тема за месеца! Ще поемем на вълнуващо приключение в света на миграцията - невероятните пътешествия, които много от птиците и други животни предприемат по нашата планета. Още от древни времена хората са забелязвали това и са правили връзка със сезоните и промяната на времето. Днес учените са успели да открият (и продължават да откриват) впечатляващи неща за това по какъв начин мигрират животните и птиците - включително с някои рекорди, които са трудни за вярване. Хайде, напред!

Пуснете презентацията и разказвайте слайд по слайд увлекателно на децата. Вероятно те ще искат да споделят впечатления и ще имат въпроси - търсете отговорите заедно.

Към презентацията има **работен лист**, който децата могат да попълват **докато вие разказвате**, или да го използвате в края, за да проверите какво са запомнили.

Дискусия

15 минути / за целия клас

След презентацията имате **въпроси за дискусия, по които да поговорите с децата**. Обсъждайте свободно въпросите, като споделяте и вие. Нека учениците да разказват, като се изслушват и не се прекъсват.

Постери

5 минути / за целия клас / принтер, дъвка за стена или хартиено тиксо

С идването на новия месец, идват и новите постери. В тях ще разгледате **няколко впечатляващи мигриращи вида птици**, които можем да видим в България. Поставете ги до предните от март или пък оставете само тях - преценете, според начина, по който правите това досега.

Препоръчваме да оставите всички постери от месеците, за да оформите визуална пътека на темите от програмата.

Видеа

10 минути / за целия клас / проектор и екран

След като разгледате презентацията и обсъдите темата с въпросите за дискусия, **гледайте тематичните видеа**, като включите звука:

- Прекрасно видео, което показва много видове мигриращи птици с впечатляващи кадри от въздух и земя https://www.youtube.com/watch?v=xUTS4O1dKZ8
- Мигриращи през нощта чинки над Балтийско море използват кораб като място за почивка https://www.youtube.com/watch?v=_MZ7Abmz8rM
- Как мигрират червените раци от остров Рождество https://www.youtube.com/watch?v=JL51WcM-c6I

- Видео на мигриращи пеперуди монарх, които изминават хиляди километри от Канада до Мексико https://www.youtube.com/watch?v=sM6ANxJVhZo
- Хиляди антилопи гну и зебри мигрират през река мара в Серенгети https://www.youtube.com/watch?v=MWph4HJZD9g
- Ето как изглеждат хиляди щъркели, преминаващи над Бургас по време на миграция https://www.youtube.com/watch?v=12nZ0NHajIM
- Миграционните „магистрали" на птици и други животни, показани на картата на света https://www.youtube.com/watch?v=nUKh0fr1Od8
- През по-студените месеци скорците се събират на ята, които правят невероятни „танци" в небето https://www.youtube.com/watch?v=V4f_1_r80RY
- Кратко видео за Световния ден на мигриращите птици https://www.youtube.com/watch?v=f33vgZrfxPE
- Видео за приложението SmartBirds Pro https://www.youtube.com/watch?v=AmPJg0PPytc&t=9s
- Проследете птици, маркирани със сателитни предаватели - египетски лешояди https://lifeneophron.eu/#transmitters, малки кресливи орли https://eagleforests.org/%d0%bf%d1%80%d0%b5%d0%b4%d0%b0%d0%b2%d0%b0%d1%82%d0%b5%d0%bb%d0%b8/ и червеногуши гъски https://savebranta.org/transmiters
- Спирка „България" – Световен ден на мигриращите птици https://www.youtube.com/watch?v=f33vgZrfxPE&ab_channel=%D0%91%D0%94%D0%97%D0%9F

Игри в клас

„Операция миграция"

30 минути / за целия клас, но по екипи

Миграцията, без значение дали става по въздух, суша или вода, не е лесен процес. Нейната цел е **животните да достигнат до по-хубаво място**, най-често за да родят и отгледат малки или да намерят повече храна в неблагоприятните месеци. Но този път винаги е съпроводен с **много премеждия**.

Хайде да видим **как ли се справят животните с рисковете по време на миграцията**! Целта на играта е екипите да успеят да се справят с всяко предизвикателство, което идва насреща. Екипите са ята/стада/групи от различни животни, а предизвикателствата сте вие, като ще измисляте в процеса най-различни ситуации, които екипът да преодолее успешно.

Насоки за играта:

- Разделете децата в **екипи по 5**. Раздайте роли - екип “Щъркели”, екип “Сьомги”, екип “Червени раци”, екип “Пеперуди монарх”, екип “Зебри”.
- Всеки екип да отдели минута-две, за да помисли **как да представи животното най-добре като на сценка** (дали ще летят или ще се правят, че плуват, лекичко ще подтичват в стадо), да помислят и какви евентуални проблеми могат да им се случат и как ще им противодействат..
- След около две минути викате първия екип отпред, другите изчакват по-назад в стаята, за да оставят място. Екипът започва да се движи по начин, който е типичен за животното им. И в един момент **вие казвате заплаха, според типа животно и средата му**: *“Идва пясъчна буря!”, “Попадате във водовъртеж”, “Дълги и преплетени жици с ток”, “Пристигат ята птици (които обичат да похапват насекоми)”, “Температурата в саваната се качва много!”*! След всяко справяне със заплахата, идва нова заплаха - внимавайте кола, гръмотевици, лъвове, рибари, мечки, силен дъжд. Така, след 5-6 заплахи и тяхното справяне, идва следващият екип.
- Много е важно екипите да се държат на сцената като самите животни, **да преодоляват препятствията** както самите животни биха го направили и всичко това да се разиграва с добро актьорско майсторство.
- След края на представянето на всеки екип им казвате едно силно “Браво!” за ловкостта и съобразителността!

„Одисея” Египетски лешояд

30 минути / екип от 4 деца

Приготвили сме ви една **увлекателна настолна игра за египетския лешояд** от типа “Стълбички и змии”, създадена от Българското дружество за защита на птиците. Тя се играе от **4 деца едновременно**, която е прави чудесна за междучасията. Принтирайте я цветно, на по-дебела хартия 160 гр., за да е по-устойчива във времето. Можете да отпечатате няколко копия, ако искате повече деца да могат да играят заедно. Подробни инструкции за играта ще намерите в самия файл.

Успех!

На двора и наблизо

Април е месец, в който просто не трябва да си вътре. Времето е перфектно за навън, не е твърде топло, вече не е хладно и не вали толкова много. Хайде да използваме това, за **да се състезаваме със самолети** и да се доближим поне малко до полета на птиците!

За да проведете играта, единственото условие е да не вали.

Състезание с хартиени самолети

15 минути / за целия клас, но по екипи

Тук вариантите са много. Има модели самолети, които правят различни неща - летят най-далеч, летят с извиване, летят най-бързо, правят лупинги. За да е честна играта, **първото състезание трябва да е за най-далеч, като се ползва класическият начин на сгъване**, който и вие знаете.

Насоки за играта:

- **Всички деца сгъват свое самолетче**, като надписват името си на едно от двете крила така, че да се вижда, когато е сгънато. Ето видео за сгъване на класически хартиен самолет https://youtu.be/-3Dc9T6gMbQ?si=UQXPspLQxx0QZ_Z4
- Излизате на двора и нареждате децата едно до друго, зад бяла линия, ако имате, за да се вижда по-добре старта. По зададен сигнал **всички хвърлят самолетчетата си напред**. Десетте най-далечно достигнали самолета продължават, като отново правят състезание.
- След това **петте най-далечни** се състезават отново. След това **трите най-далечни** достигнали самолета се състезават, за да определите победител.

Успех на всички! А ако искате да продължите със състезания с **още най-различни и впечатляващи модели**, тук можете да видите лесни инструкции как се правят https://www-foldnfly-com.translate.goog/?_x_tr_sl=en&_x_tr_tl=bg&_x_tr_hl=en&_x_tr_pto=wapp#/1-1-1-1-1-1-1-2

У дома

Всеки месец в програмата ви изпращаме **материали, които да споделите с родителите на децата**, за да може темата, която ги вълнува в клас, да се появи и у дома. Този месец сме приготвили занимания, свързани птиците и миграцията.

Ето **съобщение за родителите**:

Здравейте, скъпи родители,

Април е великолепен месец, пълен с празници, истинско пролетно време и прекрасна природа, която ни приканя да се разхождаме и прекарваме повече време навън. Този месец фокусът на учебна програма „Екоприключенци" на БДЗП ще е миграцията на птиците - бъдете на мястото на мигрираща птица във въздуха с това впечатляващо видео https://www.youtube.com/watch?v=O95nWCyMZpw. Планирали сме много вълнуващи занимания за децата и ще се радваме да сте част от емоциите със следните игри и видеа, които да пренесат хвъркатата тема и у дома.

Нашият сигнал

Чувстваме се толкова добре, когато около нас пеят птици! Песните им ни изпълват с радост, навяват ни спомени, карат ни да чувстваме че пролетта е дошла. А можем ли да имитираме това, което чуваме. Не е много лесно - с някои песни ни се получва (гарван), на други извивките малко ни бягат (лястовица), трети са си вокално предизвикателство (авлига). Хайде да опитаме, все пак. И за децата е толкова забавно!

Заслушайте се в птича песен, когато сте навън с децата. Опитайте да я изимитирате заедно. Ако сте супер добри, птицата може да ви отговори.

А, ако искате да знаете кой ви пее, то свалете най-голямото безплатно приложение за разпознаване на птици в света. Дайте му десетина секунди да чуе песните наоколо и ще разберете кой се крие до вас в храстите и дърветата. Ето линк - Merlin Bird ID
https://merlin.allaboutbirds.org/

Тук ще чуете (и видите) 46 вида европейски птици с техните песни - всички те се срещат в България https://www.youtube.com/watch?v=uNKs634hGzA
Ето и две видеа с едни от най-впечатляващите птичи песни по света: (1) https://www.youtube.com/watch?v=q15dT8h-ORU и (2) https://www.youtube.com/watch?v=s9syDVJRZnM

Ако искате да водите записки за своите наблюдения, може да си изтеглите мобилното приложение SmartBirds Pro. Приложението представлява

електронен полеви дневник за бързо и лесно записване на наблюдения на птици, бозайници, земноводни, влечуги и други защитени безгръбначни животни и защитени растения. Събраната информация се съхранява на www.SmartBirds.org, където ще имате достъп след създаването на личен профил. Повече за приложението и как да станете част от гражданската наука в България ще намерите тук: https://bspb.org/%D0%B7%D0%B0-%D0%BF%D1%82%D0%B8%D1%86%D0%B8%D1%82%D0%B5/smartbirds/

Весел месец април!

Празници и поводи

Въведение
Май е пълен с поводи и ни гарантира весело и празнично време заедно. Помислете заедно с децата **как да ги отбележите** така, че да научите и нещо ново и интересно.

- **01.04** - Международен ден на птиците
- **18.04** - Ние броим врабчетата
- **24.04 -** Лазаровден
- **25.04 -** Цветница
- **22.04** - Международен ден на Земята

— Весел април, екоприключенци! —

За въпроси, коментари и впечатления за програмата, пишете ни на ***ekopriateli@bspb.org***